https://doi.org/10.52326/csd2025.22

THE LEGAL STATUS OF THE LLC ADMINISTRATOR IN NATIONAL AND EUROPEAN LAW: FROM THE MANDATE TO THE FUNCTION OF A BODY OF THE LEGAL ENTITY

STATUTUL JURIDIC AL ADMINISTRATORULUI SRL ÎN DREPTUL NAȚIONAL ȘI EUROPEAN: DE LA MANDAT LA FUNCȚIA UNUI ORGAN AL PERSOANEI JURIDICE

Ina Bostan

Technical University of Moldova, Chisinau, Republic of Moldova

Abstract. The limited liability company is a distinct subject of law, endowed with legal personality. Having no biological will of its own, it manifests itself in the civil circuit through its bodies - the supreme decision-making body and the executive body. In order to understand the legal mechanism of expressing the will of the company through the administrator, it is necessary to analyze the legal nature of the relationship between them, an essential and controversial issue in corporate law.
Thus, the purpose of the research is to clarify the legal nature of the quality of LLC administrator, by delimiting between the commercial mandate and the function of a body of the legal entity, in the light of European doctrine, case law, and regulations. The main objectives of this study are: to analyze the evolution of the concept of administrator; to determine the legal nature of the relationship in local law; to examine the European practice and legislation regarding its powers and responsibilities; to delimit the legal representation from the manifestation of the will of the executive body; to identify the legislative gaps and to formulate *lege ferenda* proposals for a clear and harmonized regulation of the legal status of the administrator of the LLC.

Keywords: *legal entity, limited liability company, executive body, administrator, capacity to exercise*

JEL code: *K200*

Abstract. Societatea cu răspundere limitată este un subiect distinct de drept, dotat cu personalitate juridică. Neavând voință biologică proprie, ea se manifestă în circuitul civil prin intermediul organelor sale - organul suprem de decizie și organul executiv. Pentru a înțelege mecanismul juridic de exprimare a voinței societății prin intermediul administratorului, este necesar să se analizeze natura juridică a relației dintre aceștia, o chestiune esențială și controversată în dreptul societăților comerciale.
Astfel, scopul cercetării este de a clarifica natura juridică a calității administratorului SRL, prin delimitarea între mandatul comercial și funcția unui organ al persoanei juridice, în lumina doctrinei, jurisprudenței și reglementărilor europene. Obiectivele principale ale acestui studiu sunt: analizarea evoluției conceptului de administrator; determinarea naturii juridice a relației în dreptul local; examinarea practicii și legislației europene privind competențele și responsabilitățile sale; delimitarea reprezentării legale de manifestarea voinței organului executiv; identificarea lacunelor legislative și formularea de propuneri lege ferenda pentru o reglementare clară și armonizată a statutului juridic al administratorului SRL.

Cuvinte cheie: *persoană juridică, societate cu răspundere limitată, organ executiv, administrator, capacitate de exercitare*

Introducere

Evoluția conceptului de administrator al societății cu răspundere limitată reflectă transformările profunde ale dreptului societar, situate la intersecția dintre raportul de mandat și funcția

de organ al persoanei juridice. În contextul economiei moderne, administratorul nu mai poate fi privit doar ca un simplu mandatar al asociaților, ci ca un subiect investit cu o veritabilă autoritate funcțională, având un rol determinant în realizarea voinței juridice a societății. Această dublă natură - contractuală și organică - a determinat o dezbatere doctrinară intensă privind delimitarea competențelor, a răspunderii și a statutului juridic al administratorului.

În dreptul Republicii Moldova, reglementările privind administratorul societății cu răspundere limitată au evoluat semnificativ, sub influența dreptului european și a practicii judiciare comparate, ori Directiva (UE) 2017/1132 și jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene conturează un cadru conceptual modern, care tinde spre o uniformizare a standardelor de guvernanță corporativă și de responsabilitate managerială. Prin urmare, analiza administratorului, prin prisma raportului de mandat și funcția de organ al societății cu răspundere limitată devine esențială, atât pentru clarificarea statutului său juridic, cât și pentru delimitarea sferei de autonomie decizională și pentru identificarea regimului juridic aplicabil actelor sale.

Articolul de față își propune să examineze, dintr-o perspectivă teoretico-practică, natura juridică a raportului dintre administrator și societate, evidențiind evoluțiile legislative și doctrinare din dreptul național și european.

Baza metodologică a studiului

Baza metodologică a studiului se fundamentează în principiu pe formele metodologiei generale a cercetării juridice, care îmbină abordările teoretico-doctrinare cu analiza normativă și practică. Astfel, în cadrul cercetării au fost utilizate următoarele metode: metoda logică - pentru identificarea și explicarea unitară a conceptelor juridice referitoare la statutul administratorului, la natura juridică a funcției sale și la relația dintre administrator și societatea comercială; metoda sistemică - pentru examinarea instituției organului executiv în cadrul sistemului general al dreptului societăților comerciale, prin corelarea acesteia cu alte instituții juridice precum: organele de conducere, reprezentarea legală, răspunderea civilă etc.; metoda comparativă -pentru analiza și corelarea reglementărilor din dreptul național cu cele din dreptul european, în vederea identificării tendințelor de armonizare și a posibilelor influențe reciproce; metoda analitico-juridică - pentru examinarea doctrinară și jurisprudențială a problemelor de interpretare și aplicare a normelor referitoare la drepturile și obligațiile și limitele puterii de reprezentare ale administratorului; metoda deductivă - pentru formularea concluziilor atât a celor teoretice cât și a celor practice.

Rezultatele obținute și discuții

Societatea cu răspundere limitată constituie una dintre principalele forme organizatorico-juridice și economice a activității de întreprinzător, având ca scop realizarea de profit prin producerea de bunuri, prestarea de servicii sau desfășurarea de activități comerciale. Funcționarea acesteia se bazează pe un cadru normativ complex, menit să asigure echilibrul dintre interesele asociaților, ale partenerilor contractuali și ale statului. În acest context, mecanismele de guvernanță corporativă și rolul organelor de conducere capătă o importanță centrală.

Buna funcţionare a societăţii cu răspundere limitată este asigurată prin cele trei organe specifice oricărei societăți comerciale, cum ar fi: organul suprem de decizie - reprezentat de adunarea generală şi consiliul societăţii, organul administrativ şi organul de control, în persoana cenzorului sau a unei comisii de cenzori.

Printre aceste organe, administratorul societății deține un loc fundamental. El este organul executiv/administrativ, care asigură conducerea curentă a societății, o reprezintă în raporturile cu terții și autoritățile statale, punând în aplicare hotărârile adunării generale și gestionând activitatea economică și juridică zilnică a acesteia. Astfel, prin deciziile sale, administratorul dă expresie voinței societății cu răspundere limitată în raporturile externe și interne, fiind elementul de legătură dintre voința colectivă a asociaților și realitatea operațională a activității comerciale.

În structura internă a societății comerciale, administratorul nu este doar un simplu reprezentant contractual, ci un veritabil organ al persoanei juridice, prin intermediul căruia aceasta își exprimă voința și își realizează scopul economic. Legătura strânsă dintre funcționarea societății și activitatea administratorului reflectă faptul că performanța, stabilitatea și legalitatea unei societăți depind în mod direct de profesionalismul, integritatea și diligența celui care o administrează, o conduce.

Astfel, statutul juridic al administratorului nu este lăsat la discreția exclusivă a asociaților, ci este determinat de un ansamblu integrat de norme juridice, care stabilesc condițiile de desemnare, competențele, drepturile și obligațiile, răspunderea și limitele exercitării mandatului său. Aceste norme urmăresc asigurarea unei administrări prudente și loiale a patrimoniului social, precum și protejarea intereselor societății, ale asociaților și ale terților, scop care este consacrat expres în art. 186 Cod civil [1].

În plan intern, reglementarea principală se regăsește în Codul civil al Republicii Moldova, care, prin art. 177, 185-20 [1], consacră principiul potrivit căruia persoana juridică își exercită, de la data constituirii, drepturile și își execută obligațiile prin intermediul administratorului. Aceste dispoziții legale conferă administratorului statutul de organ al persoanei juridice, nu de simplu mandatar, consolidând poziția sa de reprezentant legal al societății.

Totodată, și Legea nr. 135 din 14.06.2007 privind societățile cu răspundere limitată dezvoltă aceste dispoziții, stabilind în art. 69 că „*Societatea trebuie să aibă unul sau mai mulţi administratori, care administrează societatea şi o reprezintă*” [2].

Legea nr. 845 din 03.01.1992 cu privire la antreprenoriat și întreprinderi [3], fiind legea cadru care reglementează principiile generale ale activității de întreprinzător în Republica Moldova, nu conține norme detaliate privind statutul administratorului, deoarece scopul ei este de a stabili principiile generale de organizare și funcționare a tuturor întreprinderilor, indiferent de forma lor de organizare juridică.

Normele ce consolidează regimul juridic al administratorului, ca organ de reprezentare autonom al unei societăți comerciale sunt prevăzute, la nivel european, în Directiva (UE) 2017/1132 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 iunie 2017 privind anumite aspecte ale dreptului societăților comerciale (Text cu relevanță pentru SEE) și anume în art. 9 și 14 [4]. Astfel, art. 9 stabilește cadrul juridic general al reprezentării legale exercitate de organele societății, inclusiv de administratorul societății cu răspundere limitată, iar art. 14 are ca scop asigurarea transparenței juridice și economice a societăților comerciale față de terți, prin instituirea obligației de publicitate a actelor constitutive, a modificărilor acestora și a informațiilor privind organele de conducere, garantându-se în acest sens securitatea circuitului economic și civil, precum și încrederea în subiecții care practică activitate de întreprinzător.

Concluzionând cu privire la actele normative ce reglementează statutul juridic al administratorului menționăm, că prevederile actelor normative specificate supra, configurează în ansamblu acest statut, stabilind condițiile de numire, capacitate juridică, responsabilitatea, precum și raportul juridic dintre acesta și societatea cu răspundere limitată, reflectând principiile generale ale dreptului societar modern, în care administrarea srl-ului se realizează în baza unui dublu mandat legal și contractual, sub supravegherea asociaților.

O chestiune fundamentală în definirea statutului juridic al administratorului o reprezintă natura raportului dintre acesta și societatea cu răspundere limitată. Tradițional, doctrina a conturat teoria mandatului, potrivit căreia administratorul acționează ca mandatar al societății, respectiv al asociaților, fiind împuternicit de către aceștia să exprime voința juridică a persoanei juridice [5]. În această optică clasică, relația dintre societate și administrator este guvernată de regulile generale ale contractului de mandat și ale reprezentării legale. Administratorul este investit cu puterea de a acționa în numele și pe contul societății, putere conferită prin actul constitutiv sau prin hotărârea adunării generale a asociaților. Mandatul său are, de regulă, caracter general și oneros, întrucât acoperă toate actele de administrare curentă a societății și implică dreptul la remunerație.

Pe plan intern, această concepție este reflectată expres în Codul civil al Republicii Moldova, art. 177 alin. (6) care prevede că raporturilor juridice dintre persoana juridică și administrator li se aplică dispozițiile legale cu privire la reprezentare și mandat, dacă legea sau actul de constituire nu prevede altfel, dar și în Legea 135/2007 în art. 69 alin. (3) [1,2]. Prin Decizia de inadmisibilitate a sesizării nr. 138g/2024 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul 200 alin. (3) din Codul civil (contestarea eliberării din funcție a administratorului persoanei juridice) Curtea Constituțională, la punctele 27 și 28, de asemenea a constatat că, raporturile juridice dintre persoana juridică și administratorul acesteia sunt reglementate de dispoziţiile legale cu privire la

reprezentare şi mandat, dacă legea sau actul de constituire nu prevede altfel, şi diferă în mod substanţial de raporturile tipice dintre salariaţi şi angajatori, care sunt reglementate de Codul muncii. Numirea și revocarea administratorului de către organul competent al persoanei juridice depinde de caracterul *intuitu personae* și are la bază încrederea reciprocă dintre părți [6].

Analizând complex normele generale, în coroborare cu normele speciale, atragem atenția că sintagma din art. 177 alin. (7) Cod civil precum că „*persoana juridică trebuie să aibă cel puțin un administrator*”[1], precum și sintagma din art. 69 alin. (1) care prevede că „*societatea trebuie să aibă unul sau mai mulţi administratori*” [2] au o semnificație juridică fundamentală în arhitectura dreptului societar, exprimând o condiție esențială de funcționare a persoanei juridice. Și Codul civil român din 17 iulie 2009 prevede în art. 209 și 210 aceiași teorie „*Persoana juridică își exercită drepturile și își îndeplinește obligațiile prin organele sale de administrare*”[7].

Prin urmare, toate aceste prevederi consacră o obligație legală imperativă și nu o simplă opțiune organizatorică, reprezentând expresia faptului că societatea cu răspundere limitată își poate exercita drepturile și executa obligațiile numai prin intermediul organului administrativ. În absența administratorului, societatea este lipsită de capacitate funcțională, neputându-și exprima voința juridică proprie. Prin urmare, constituirea societății cu răspundere limitată nu este suficientă pentru funcționarea sa deplină, fiind necesară și desemnarea administratorului, care va exprima voința juridică a entității. Prin concluzie, sintagma „*societatea trebuie să aibă cel puțin un administrator*” exprimă o regulă imperativă cu valoare de ordine publică, îndeplinind în acest sens trei funcții juridice: *funcția constitutivă*, condiție pentru validitatea și operaționalitatea societății; *funcția de garanție*, în ceia ce privește identificarea unei persoane responsabile pentru voința juridică a societății și *funcția de protecție a circuitului civil*, prin care se asigură continuitatea și securitatea raporturilor juridice. În literatura juridică s-a subliniat caracterul necesar şi esenţial al organului administrativ [8].

După cum observăm, atât legislația națională, cât și cea europeană privind guvernanța corporativă, pun un accent tot mai pronunțat pe funcția organică a administratorului în structura persoanei juridice, astfel că această viziune depășește simpla relație contractuală de mandat, evidențiind că administratorul acționează ca parte integrantă a persoanei juridice. Mai mult decât atât, observăm că legiuitorul național a îmbinat teoria clasică a mandatului cu teoria organică a reprezentării, configurând o poziție juridică complexă a administratorului: mandatar și organ al persoanei juridice. Administratorul își extrage împuternicirile atât din încredințarea acordată de asociați prin actul de constituire și hotărârile organelor societare competente, cât și direct din lege, care îi conferă autoritatea de a reprezenta legal societatea. Astfel, mandatul administratorului nu este unul obișnuit și nu se rezumă la voința părților, ci are un substrat legal: legea impune existența administratorului și îi atribuie competențe generale de reprezentare.

Dispozițiile art. 74 alin. (2) din Legea nr. 135/2007 privind societățile cu răspundere limitată și art. 177 alin. (4) din Codul civil al Republicii Moldova consacră principiul efectului constitutiv și opozabil al publicității în materia desemnării administratorului societății. Odată înregistrată la organul înregistrării de stat, numirea administratorului produce efecte *erga omnes*, generând o prezumție absolută de legalitate și împiedicând orice contestare ulterioară din partea societății sau a terților. Această reglementare reflectă ideea de aparență de legalitate și de încredere legitimă în datele înscrise în registrul public, iar în consecință, societatea nu poate invoca neregularități interne privind procedura de desemnare a administratorului pentru a se exonera de obligațiile contractuale asumate prin actele acestuia, iar terțul de bună-credință nu are sarcina de a verifica valabilitatea internă a numirii. Actele încheiate de administratorul înregistrat în Registrul de stat al persoanelor juridice sunt considerate acte ale societății însăși, indiferent de eventualele vicii interne ale procedurii de desemnare.

Aceeași concepție este reflectată, la nivel european, în art. 9 din Directiva (UE) 2017/1132, care consacră implicit principiul încrederii legitime în registrele publice, garantând terților dreptul de a se baza pe informațiile oficiale publicate în registrul comerțului [4]. Astfel, publicitatea nu reprezintă o simplă formalitate administrativă, ci un instrument juridic esențial pentru asigurarea securității circuitului civil și a transparenței activității societăților comerciale.

Prin această reglementare, dreptul național al Republicii Moldova se aliniază pe deplin modelului european, în care publicitatea societară are un rol constitutiv, protector și stabilizator,

consolidând echilibrul între autonomia internă a societății și protecția terților de bună-credință. În acest sens, registrul public devine nu doar un depozitar al informației juridice, ci o garanție a încrederii publice în structura și reprezentarea persoanei juridice.

Dezvoltând în continuare textele legale ce reglementează statutul administratorului menționăm, că art. 69 alin. (1) și art. 70 din Legea nr. 135/2007 precum și art. 177 alin. (5) al Codului civil prevăd că o societate cu răspundere limitată poate fi administrată de unul sau de mai mulți administratori, desemnați fie din rândul asociaților, sau pot fi terți față de societate, iar numirea lor se poate face fie la constituirea societății, ori se poate face ulterior, ca urmare a unei decizii a adunării generale a asociaților sau de consiliul societății, dacă statutul nu prevede altfel [1,2]. Aceiași soluție o oferă și doctrina, menționându-se în acest sens că dacă prin actul constitutiv nu se desemnează niciun administrator, atunci desemnarea acestuia se va face printr-o decizie ulterioară luată de adunarea generală a asociaților [9]. Prin prevederile alin. (7) ale art. 177 legiuitorul a instituit și o măsură de protecție a terților și de asigurare a continuității activității juridice a societății, stabilind că în cazul în care administratorul nu este desemnat, membrii sau creditorii persoanei juridice pot cere instanței de judecată desemnarea acestuia, urmând ca ulterior organul suprem de decizie sau consiliul societății să desemneze administratorul [1].

Atunci când societatea cu răspundere limitată are un singur administrator, aspectele privind administrarea societății sunt relativ mai simple și este lesne de reținut cui aparține răspunderea pentru administrarea defectuoasă a societății. Însă lucrurile se complică atunci când avem mai mulți administratori ai aceleiași societăți, legislația permițând pluralitatea de administratori, caz în care asociații pot să prevadă că administratorii lucrează fie împreună, fie individual [9]. Cu toate că legea specială nu oferă soluții în cazul co-administrării societății cu răspundere limitată, Codul civil la art. 177 alin. (5) ne oferă cadrul tehnico-juridic pentru soluționarea problemei administrării colective, prevenind conflictele interne și protejând terții de incertitudine juridică, stabilind în acest sens regula generală a acțiunii individuale a fiecărui administrator, cu excepția cazurilor în care actul constitutiv impune consimțământul colegial [1]. Astfel, această dispoziție completează alin. (1) al art. 69 din Legea 135/2007 oferind o soluție de funcționare concretă în cazul administrării colective și anume că fiecare administrator poate acționa individual, iar acțiunea lor comună este opozabilă terților doar dacă este notată în registrul de publicitate. Această regulă s-a afirmat și în doctrina de specialitate, afirmându-se în acest sens, că în cazul în care în actul constitutiv nu s-a stabilit modul de exercitare a mandatului de către administrator, trebuie admis că fiecare dintre ei poate lucra individual [10]. Cu alte cuvinte, dacă actul constitutiv nu conține nicio prevedere în acest sens, se creează premisa că administratorii societății își vor desfășura activitatea individual, fiecare dintre ei încercând bineînțeles să promoveze cât mai bine interesul societății și să genereze profit. Atunci când asociații doresc ca administratorii să lucreze împreună, trebuie să precizeze în mod expres acest aspect în actul constitutiv. În acest sens este și art. 9 ale Directivei (UE) 2017/1132, prin care este reglementat că puterea de reprezentare poate fi acordată unei singure persoane ca administrator unic, sau mai multor persoane care acționează împreună, reprezentare colectivă, cea din urmă fiind opozabilă terților numai dacă este clar menționată în statut și publicată în registru de publicitate [4]. În practică, mecanismul administrării colective, oferă un instrument de control intern și prevenire a abuzurilor, însă pentru ca această condiție să fie invocabilă, ea trebuie să fie publicată explicit în registrul public, în conformitate cu principiul transparenței.

Sarcina administratorilor în cadrul unei societăți cu răspundere limitată este una deopotrivă esențială în buna gestionare a operațiunilor societății, cât și complexă, afirmându-se în acest sens: „*Complexitatea rolului jucat de administratori în viața societății, trebuie analizată din cel puțin două perspective: în plan extern administratorii reprezintă societatea în raporturile cu terții, iar în plan intern administratorii asigură managementul societății cu răspundere limitată, transpunând în viața reală voința socială*” [11].

Și din perspectiva normelor juridice naționale actuale, administratorul unei SRL se bucură de o sferă largă de atribuții legale, indispensabile bunei funcționări a societății. Astfel, conform art. 70 alin. (1) din Legea nr. 135/2007, administratorul efectuează actele de gestiune a societăţii, necesare atingerii scopurilor prevăzute în statut, în hotărârile adunării generale a asociaţilor și reprezintă fără procură societatea în raporturile cu organele statului, cu terţii şi în instanţele de judecată [2]. Această

formulare generală acoperă toate actele de gestiune curentă și de reprezentare juridică necesare realizării obiectului de activitate al societății. Practic, administratorul are dreptul de a îndeplini orice operațiune în interesul societății, de la încheierea oricărui contract, până la angajarea personalului, gestionarea resurselor financiare și emiterea de decizii interne menite să pună în executare hotărârile adunării generale a asociaților. Legislația nu limitează în mod exhaustiv atribuțiile administratorului, lăsând la latitudinea asociaților ca prin actul constitutiv sau actele organelor de conducere, la caz adunarea generală sau, dacă există, consiliul societății, posibilitatea de a delimita anumite atribuții rezervate acestora din urmă. De exemplu, asociații pot stabili în statut sau prin hotărâri ulterioare că anumite acte, cum ar fi înstrăinarea unor active importante din patrimoniul SRL-ului, contractarea de împrumuturi peste un anumit plafon, garantarea obligațiilor altor persoane etc., necesită aprobarea prealabilă a adunării generale.

Atragem atenția însă, că astfel de limitări interne ale împuternicirilor administratorului nu pot fi opozabile terților, chiar dacă au fost făcute publice, aceasta însemnând de fapt că societatea nu se poate exonera de răspundere invocând depășirea competenței interne de către administrator. Analizând dispozițiile art. 74 din Legea nr. 135/2007, prin prisma art. 177 alin. (5) din Codul civil și a articolului 9 din Directiva (UE) 2017/1132, observăm o deplină convergență conceptuală în privința modului de angajare a societății față de terți și a limitelor împuternicirilor organelor sale de administrare. În esență, toate aceste reglementări consacră principiul validității actelor organelor societății și al protecției terțului de bună-credință, chiar și în ipoteza în care administratorul a depășit obiectul de activitate sau limitele stabilite prin statut. Potrivit acestor norme, actele juridice ale administratorului sunt considerate acte ale societății însăși, iar eventualele nereguli interne, fie că privesc desemnarea sa, fie competența, nu pot fi opuse terților, cu excepția cazului în care se dovedește că aceștia cunoșteau caracterul ilegal al acțiunii. Astfel, Codul civil oferă cadrul general al reprezentării persoanei juridice și instituie regula publicității ca mijloc de opozabilitate, în timp ce Legea 135/2007 particularizează aceste dispoziții pentru societățile cu răspundere limitată, accentuând prezumția de legalitate a actelor administratorului, raliindu-se în acest sens Directivei (UE) 2017/1132 și consacrând o inopozabilitate absolută a limitelor interne față de terți, întărind principiul încrederii legitime în datele publice privind reprezentarea societății.

În continuarea logicii juridice a reglementării, după descrierea împuternicirilor conferite administratorului în exercitarea funcției sale, legiuitorul plasează în contradictoriu obligațiile ce decurg din aceste prerogative. Dacă împuternicirile și drepturile administratorului exprimă puterea juridică de a acționa în numele societății, obligațiile relevă măsura morală și profesională a acestei puteri. Administratorul nu este un simplu gestionar al patrimoniului societății cu răspundere limitată, ci un mandatar al interesului societar, chemat să exercite atribuțiile ce i-au fost încredințate cu responsabilitate, competență, integritate și diligență. În acest sens se conturează ideea că funcția de administrator nu poate fi redusă la o poziție tehnică de conducere, ci presupune o veritabilă misiune de încredere acordată de asociații societății cu răspundere limitată. În timp ce drepturile și împuternicirile sale definesc cadrul acțiunii, posibilitatea de a gestiona, de a reprezenta societatea în fața terților și de a-i orienta activitatea pentru a-i atinge scopurile pentru care a fost creată, obligațiile de competență, diligență și loialitate stabilesc etica juridică dar și cea morală a acestei acțiuni. Astfel, prin consacrarea acestor obligații în art. 186, 187, 188 din Codul civil, dar și prin art. 72 alin. (5) a Legii 135/2007 legiuitorul a introdus un standard de conduită complex: administratorul trebuie să manifeste diligența unui bun profesionist, acționând cu competență, prudență și spirit de anticipare, și, totodată, să fie loial societății, evitând orice formă de conflict de interese sau folosire abuzivă a poziției sale [1,2]. În acest fel, se realizează echilibrul între autoritatea administratorului și responsabilitate, între libertatea de decizie și obligația de a o exercita în mod corect, diligent și fidel interesului social. Dispoziția art. 187 alin. (1) din Codul civil al Republicii Moldova, potrivit căreia „*administratorul trebuie să acționeze conform nivelului de competență și diligență corespunzătoare cunoștințelor, competenței și experienței pe care le deține, precum și celor care se pot aștepta de la un bun administrator*” [1], precum și dispoziția art. 52 alin. (5) a Legii 135/2007 potrivit căruia „*în exercitarea atribuţiilor sale, administratorul va da dovadă de diligenţă şi loialitate*”, consacră principiul fundamental al conduitei fiduciare a organului executiv al persoanei juridice [2]. Norma are rolul de a delimita comportamentul

profesional al administratorului, de simpla execuție formală a împuternicirilor, impunându-i o responsabilitate activă, prudentă și etică în administrarea intereselor societății.

Prin diligență, legiuitorul a vizat standardul de competență, experiență și prudență pe care un bun profesionist îl manifestă în gestionarea afacerilor altuia. Administratorul nu este doar un mandatar obișnuit, ci un gestionar calificat al patrimoniului societății, chemat să ia decizii informate, să prevină riscurile nejustificate și să acționeze în limitele unui raționament economic rezonabil, standarde prevăzute expres în art. 186 alin. (1) Cod civil [1]. Diligența are, așadar, un caracter obiectiv, fiind evaluată în raport cu comportamentul unui administrator prudent și competent aflat în circumstanțe similare.

Prin loialitate, norma consacră o obligație de natură moral-juridică, ce vizează fidelitatea administratorului față de interesele societății pe care o conduce. Loialitatea exclude conflictul de interese, folosirea informațiilor interne în scop personal, concurența neloială sau deturnarea de oportunități comerciale ale societății. Din această perspectivă, administratorul trebuie să acționeze întotdeauna cu bună-credință în interesul exclusiv al societății cu răspundere limitată, nu al asociaților individuali sau al propriei persoane.

Această dublă exigență, diligență și loialitate, transformă funcția de administrator într-o funcție fiduciară, apropiată de statutul „*fiduciarului*”, care administrează un patrimoniu străin cu respectarea unui cod de conduită profesională. De aici decurge și răspunderea juridică a administratorului: încălcarea oricăreia dintre aceste obligații atrage răspunderea civilă față de societate, în temeiul art. 193 alin. (1) Cod civil, pentru prejudiciul cauzat prin neglijență, abuz sau acțiune contrară interesului social, fiind obligat să demonstreze că a acționat cu competență și diligență. Prin urmare, atât art. 187 alin. (1) Cod civil, cât și art. 72 alin. (5) ale Legii 135/2007 nu se limitează la a impune o simplă obligație de mijloace, ci instituie un standard etic și profesional al gestiunii corporative, în temeiul căruia se apreciază întreaga activitate decizională a administratorului. Aceste norme contribuie la consolidarea bunei guvernanțe corporative și la întărirea încrederii asociaților și terților în funcționarea legală și morală a societății, conferind organului administrativ al societății un caracter de rigoare, responsabilitate și integritate. Deși Directiva (UE) 2017/1132 nu utilizează expres termenii diligență și loialitate, conținutul acestor obligații este prezent în spiritul său, prin normele referitoare la răspunderea organelor de administrare și guvernanța societăților comerciale.

Și dreptul societar românesc, asemenea celui autohton și european, consacră diligența, prudența și loialitatea drept principii fundamentale ale guvernanței corporative, menite să asigure echilibrul între puterea de decizie a administratorului și răspunderea sa pentru gestiunea societății. Astfel, obligațiile de diligență și loialitate ale administratorilor societăților comerciale sunt reglementate expres în Legea nr. 31/1990 privind societățile prin prevederile art. 144, introdus prin pct. 21 al art. I din Ordonanța de urgență nr. 82 din 28 iunie 2007, publicată în Monitorul Oficial nr. 446 din 29 iunie 2007 și ale art. 144^3, introdus prin pct. 95 al art. 1 din Legea nr. 441 din 27 noiembrie 2006, publicată în Monitorul Oficial nr. 955 din 28 noiembrie 2006 [12]. Prin urmare, și în dreptul societar românesc, administratorul nu exercită o simplă funcție tehnică, ci deține o poziție de încredere, fiind chemat să gestioneze patrimoniul și interesele societății cu onestitate, competență și loialitate. Mai mult decât atât, prevederile art. 144^3 din Legea societăților nr. 31/1990 din România consacră una dintre cele mai importante norme de etică juridică în materia guvernanței corporative, reglementarea conflictului de interese al administratorului [12]. Norma are ca scop asigurarea transparenței decizionale și protejarea interesului societății împotriva influențelor personale ale organelor sale executive. Potrivit art. 144^3 administratorul care are, direct sau indirect, interese contrare intereselor societății într-o anumită operațiune este obligat să informeze ceilalți administratori și organele de control, abținându-se de la participarea la deliberare și vot [12]. Această obligație reprezintă o expresie concretă a principiului loialității, potrivit căruia administratorul trebuie să acționeze exclusiv în interesul societății și nu al propriei persoane sau al apropiaților săi.

Spre deosebire de legislația românească, Legea 135/2007 cu privire la societățile cu răspundere limitată prevede doar în termeni generali obligația administratorului de a manifesta loialitate, fără o dispoziție distinctă referitoare la conflictul de interese. În scopul armonizării cu standardele europene și consolidării guvernanței corporative, propunem introducerea unei norme

similare celei românești, care să reglementeze expres obligația administratorului de a declara interesele contrare și de a se abține de la participarea la deliberare. O asemenea prevedere ar întări principiul loialității consacrat de Codul civil la art. 188, ar spori transparența în luarea deciziilor și ar contribui la prevenirea abuzurilor de putere în administrația corporativă. În plus, ar consolida încrederea asociaților și a terților în corectitudinea actelor de gestiune ale administratorului, aliniind dreptul societar moldovenesc, la principiile europene de guvernanță corporativă.

Reiterând menționăm că, statutul juridic al administratorului reprezintă expresia poziției sale în structura de organizare a societății și definește natura raportului dintre acesta și persoana juridică. Astfel, administratorul nu este un simplu mandatar al asociaților, ci un organ al societății, prin intermediul căruia aceasta își manifestă voința juridică. În acest context, prezintă importanță și durata mandatului său, ori acest mandat nu are doar o semnificație temporală, ci și una funcțională, deoarece determină limitele exercitării prerogativelor ce decurg din statutul său juridic. Odată ce mandatul încetează, implicit încetează și puterea de reprezentare și competența decizională. Prin urmare, statutul juridic al administratorului și durata mandatului său sunt interdependente, primul definește natura puterii juridice, iar cel de-al doilea limitele temporale ale exercitării acesteia, iar împreună, ele asigură echilibrul între autoritatea necesară conducerii societății și controlul legitim exercitat de asociați, constituind fundamentul unei guvernanțe corporative bazate pe responsabilitate, transparență și loialitate.

În acest sens reiterăm, că în dreptul Republicii Moldova, potrivit art. 177 alin. (6) Cod civil și art. 69 alin. (3) din Legea nr. 135/2007 privind societățile cu răspundere limitată este indicat că raporturilor juridice dintre societate și administrator li se aplică dispozițiile legale privind reprezentarea și mandatul, dacă legea sau statutul nu prevede altfel [1,2]. Prin urmare, normele citate stabilesc doar că raportul dintre societate și administrator este unul de mandat și reprezentare, prin care societatea îi conferă dreptul și obligația de a o administra și a o reprezenta în raporturile cu terții, neimpunând o durată determinată a mandatului. Astfel, așa cum rezultă din aceste prevederi, mandatul administratorului poate fi pe termen nelimitat, sau pentru o perioadă determinată, dacă astfel s-a stabilit în actul de constituire a societății, ori în decizia de numire a organului competent. Însă, indiferent de durata stipulată, revocarea poate interveni oricând, înainte de expirarea termenului, conform principiului revocării *ad nutum,* aplicabil organului de administrare.

În această ordine de idei menționăm că, art. 200 alin. (1) Cod civil prevede expres că administratorul poate fi eliberat din funcție fără invocarea unui motiv și fără preaviz, prin hotărârea organului competent al persoanei juridice [1]. Această soluție are caracter imperativ, fiind menită să garanteze asociaților controlul asupra conducerii societății, un element esențial al dreptului societar. Desigur, dacă există un contract, cum ar fi unul de muncă sau de mandat între societate și administrator, încetarea anticipată a mandatului poate genera consecințe contractuale, precum obligația de notificare sau plata unei indemnizații de eliberare din funcție, însă legea prevalează și conferă organului societar dreptul de a revoca oricând administratorul din funcție, unilateral.

Un aspect inovator al regimului juridic actual, este reglementarea expresă a consecințelor revocării asupra eventualului contract al administratorului. Conform art. 200 alin. (1) teza finală din Codul civil, dacă între persoana juridică și administrator a fost încheiat un contract individual de muncă, acesta încetează de drept la data intrării în vigoare a hotărârii de eliberare din funcție. Astfel, legea sincronizează planul societar cu cel al dreptului muncii, evitând situația anterioară în care revocarea din funcție trebuia urmată de concedierea salariatului pe motive de reorganizare. În prezent, decizia de revocare produce automat încetarea raportului de muncă, asigurând societății flexibilitate maximă. Totodată, fostul administrator nu are dreptul la repunerea în funcție prin intervenția instanței, așa cum un salariat obișnuit ar putea solicita reintegrarea dacă concedierea a fost ilegală, ci cum am mai menționat doar la eventuale despăgubiri pentru încetarea fără just temei a contractului.

Codul civil, la art. 200 alin. (5), (6), și (7) instituie și criterii de evaluare a acestor despăgubiri, prezumându-se că este vădit disproporționată orice indemnizație convenită care depășește echivalentul remunerației fixe a administratorului pe doi ani [1]. *A contrario*, o clauză de despăgubire în limita a cel mult două salarii anuale fixe poate fi considerată rezonabilă. De asemenea, legea prevede că nicio indemnizație de eliberare din funcție nu este datorată dacă revocarea a survenit din culpa administratorului, mai exact, pentru neatingerea indicatorilor de performanță stabiliți în contract. Orice

clauză contrară, care ar garanta administratorului plata unor indemnizații chiar și în caz de neatingere a indicatorilor de performanță este lovită de nulitate absolută, ca fiind contrară ordinii publice corporative ce impune responsabilizarea, competența și diligența organului administrativ. Prin concluzie, norma citată consacră atât dreptul administratorului la o indemnizație minimă, cât și posibilitatea contractuală de extindere a acesteia, însă introduce, totodată, un mecanism judiciar de control al proporționalității, menit să protejeze interesele societății și ale membrilor ei. Prezumția legală a disproporționalității pentru indemnizațiile care depășesc remunerația fixă pe doi ani reprezintă o limită obiectivă, menită să împiedice acordarea unor compensații excesive, mai ales în contextul performanțelor deficitare sau al activelor reduse. De asemenea, excluderea absolută a indemnizației în cazul eliberării pentru neatingerea indicatorilor de performanță subliniază caracterul meritocratic al funcției de administrator și responsabilitatea acestuia față de obiectivele societății. În ansamblu, normele analizate configurează un cadru juridic coerent, orientat spre responsabilitate managerială, transparență și echitate contractuală.

Raportat la facultatea asociaților de a proceda oricând la revocarea administratorului, și administratorul are libertatea de a renunța la funcție, însă cu respectarea unor condiții menite să prevină prejudicierea societății. Legislația Republicii Moldova nu folosește expres termenul de „demisie” a administratorului, însă reglementează posibilitatea acestuia de a solicita încetarea calității sale. Potrivit art. 17 al Legii privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali [13], o persoană înscrisă ca administrator poate cere *radierea sa din registru* dacă face dovada că: a) a expirat termenul mandatului pentru care a fost desemnat; sau b) calitatea de administrator a încetat în baza unui temei prevăzut de lege sau de actele constitutive; sau c) are dreptul, conform legii sau actului constitutiv, să solicite încetarea mandatului și au trecut mai mult de 30 de zile de la data la care a cerut organului competent adoptarea unei decizii de eliberare. În această din urmă ipoteză, administratorul care dorește să se retragă din funcție trebuie să convoace organul competent, fie adunarea generală a asociaților sau consiliul, după caz, și să le solicite să decidă numirea unui alt administrator. Dacă asociații, în termen de 30 de zile, nu iau nicio hotărâre, administratorul are dreptul să ceară direct radierea sa, eliberându-se astfel de sarcini și responsabilități. Acest mecanism legal echilibrează drepturile ambelor părți, administratorul neputând fi forțat să își continue activitatea împotriva voinței sale, dar nici nu poate abandona intempestiv societatea, punând-o în dificultate. El are obligația de a acorda societății un răgaz, de cel puțin o lună, pentru găsirea unui succesor și organizarea tranziției. După retragere, fostul administrator este ținut, desigur, să predea gestiunea către noul administrator și să acorde tot sprijinul pentru ca schimbarea să nu afecteze activitatea societății.

În contextul încetării mandatului, merită menționat și faptul că legea prevede și situații excepționale de încetare, cum ar fi pierderea capacității de exercițiu a administratorului, decesul acestuia sau interdicțiile legale de a ocupa funcția, în cazul stabilirii unor sancțiuni exprese. În astfel de cazuri, mandatul încetează de drept, iar asociații trebuie să procedeze neîntârziat la desemnarea unui nou administrator, ori legislația nu permite ca o societate cu răspundere limitată să funcționeze în lipsa unui administrator, nici măcar temporar. Dacă totuși survine o vacanță a funcției și asociații nu se înțeleg sau refuză să numească un administrator, legea oferă, după cum s-a menționat anterior, remediul judiciar și anume ca orice asociat sau creditor interesat să solicite instanței să numească un administrator provizoriu. Această intervenție instituțională asigură continuitatea guvernanței corporative pe durata blocajului intern, evitând afectarea funcționării societății și garantând stabilitatea raporturilor juridice cu terții.

Concluzii

Analizând în detaliu natura juridică a administratorului unei societăți cu răspundere limitată, constatăm că statutul juridic al administratorului societății cu răspundere limitată se conturează, în dreptul național și european, ca o construcție complexă, aflată la intersecția dintre raportul de mandat și funcția de organ al persoanei juridice. Dacă din perspectivă tehnică raportul dintre administrator și societate este calificat drept unul de mandat, guvernat de regulile reprezentării și ale mandatului, din perspectivă funcțională administratorul apare ca organ executiv indispensabil, prin care societatea își exprimă voința juridică și își realizează scopul economic. Această dublă natură explică atât puterile extinse ale administratorului în raporturile cu terții, cât și exigențele sporite privind împuternicirile sale.

Cu privire la cadrul legal național în materie, menționăm că legislația autohtonă este în mare măsură armonizată cu standardele europene, asigurând atât exigențe de transparență, cât și de protecție a terților, prin principiul opozabilității limitate a restricțiilor interne. S-a subliniat importanța imperativă a existenței cel puțin a unui administrator în fiecare societate și caracterul de ordine publică al acestei cerințe, fără de care persoana juridică nu și-ar putea manifesta voința și nu ar putea funcționa. În același timp, examinarea critică a evidențiat unele neajunsuri și aspecte ce ar trebui perfecționate în legislația specială, cum ar fi spre exemplu completarea reglementărilor privind conflictul de interese și concurența, precum și detalierea procedurilor de numire și revocare, pentru a preîntâmpina abuzurile sau blocajele decizionale. Astfel, propunerile de *lege ferenda* formulate, cum ar fi introducerea explicită a procedurii de numire a administratorului în legea specială și reglementarea expresă a situațiilor de conflict de interese, urmăresc tocmai alinierea regimului intern, la principiile unei guvernanțe corporative sănătoase și echitabile. În concluzie, statutul juridic al administratorului societății cu răspundere limitată în dreptul Republicii Moldova se prezintă ca un mix normativ de drept comun și drept special, conturând un mandat *sui-generis*, de natură dual: contractuală și legală. Această dualitate reflectă tranziția de la percepția tradițională a administratorului ca simplu reprezentant, la concepția modernă a administratorului ca organ investit cu autoritate. Menținerea acestui echilibru, dublată de perfecționarea continuă a legislației, va contribui la consolidarea securității raporturilor antreprenoriale, la protejarea intereselor asociaților și creditorilor și la crearea unui climat investițional atractiv, în care responsabilitatea și competența managerială sunt pe deplin valorizate.

Mulțumiri: Cercetarea a fost realizată în cadrul subprogramului de cercetare 020408 „Cercetări privind asigurarea dezvoltării durabile și creșterea competitivității Republicii Moldova în contextul european”.

Referințe

1. Codul civil al Republicii Moldova Nr. 1107 din 06.06.2002. În: Monitorul Oficial nr. 66-75 din 01.03.2019, art.132 [online]. [accesat 05.11.2025] Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=150561&lang=ro#
2. Legea privind societățile cu răspundere limitată Nr. 135 din 14.06.2007. În: Monitorul Oficial Nr. 127-130 din 17.08.2007, art. 548 [online]. [accesat 05.11.2025]. Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=138260&lang=ru
3. Legea cu privire la antreprenoriat și întreprinderi Nr. 845 din 03.01.1992. În: Monitorul Parlamentului Nr. 2 din 28.02.1994, art. 33 [online]. [accesat 05.11.2025]. Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=17094&lang=ro
4. Directiva (UE) 2017/1132 a Parlamentului European și a Consiliului din 14 iunie 2017 privind anumite aspecte ale dreptului societăților comerciale (codificare) (Text cu relevanță pentru SEE.) [online]. [accesat 05.11.2025]. Disponibil: http://data.europa.eu/eli/dir/2017/1132/oj
5. ȘOVA, N., MORARU, I. Natura juridică a raporturilor dintre societatea comercială și administratorul acesteia. În: *Revista institutului naţional al justiţiei Nr. 1* (56), 2021, CZU: 347.72 [online]. pp. 52-56. [accesat 16.11.2025]. Disponibil: https://journals.indexcopernicus.com/api/file/viewByFileId/1241872
6. Decizia de inadmisibilitate a sesizării nr. 138g/2024 privind excepția de neconstituționalitate a unor prevederi din articolul 200 alin. (3) din Codul civil (contestarea eliberării din funcție a administratorului persoanei juridice) [online]. [accesat 07.11.2025]. Disponibil: https://www.constcourt.md/ccdocview.php?docid=1659&l=ro&tip=decizii&utm_source=chatgpt.com
7. Legea nr. 287 din 17 iulie 2009 privind Codul civil. În: Monitorul Oficial nr. 505 din 15 iulie 2011 [online]. [accesat 06.11.2025]. Disponibil: https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocumentAfis/130142
8. PIPERA, Gh. *Obligaţiile şi răspunderea administratorilor societăţilor comerciale: noţiuni elementare.* Bucureşti: All Beck, 1998, p. 67.
9. LEUCIUC, E-G. *Regimul juridic al societății cu răspundere limitată*. București: Ed. Universul Juridic, 2018, p. 181.
10. SĂULEANU, L. *Dreptul societăților. Note de curs*. Craiova: Universul Juridic, 2017, p. 44.
11. HAMILTON, R. *The Law of Corporation in a Nutshell,* 2nd edition. St. Paul Minnesota: Ed. West Publishing Co., St. Paul Minnesota, 1987, p. 302.
12. Legea nr. 31 din 16 noiembrie 1990 privind societățile. În: Monitorul Oficial nr. 1066 din 17 noiembrie 2004 [online]. [accesat 11.11.2025]. Disponibil: https://legislatie.just.ro/Public/DetaliiDocument/798
13. Legea privind înregistrarea de stat a persoanelor juridice și a întreprinzătorilor individuali nr. 220 din 19.10.2007. În: Monitorul Oficial Nr. 184-187 din 30.11.2007, art. 711 [online]. [accesat 17.11.205]. Disponibil: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=150110&lang=ro